

UPUTE ZA PRETRAŽIVANJE COBISS BAZE (Kooperativni online bibliografski sistem i servisi)

Na osnovu iskustva stečenog u radu sa studentima uočili smo da je istim potrebno predstaviti mogućnosti koje nudi COBISS sistem kako bismo im olakšali izradu seminarskih, diplomskih, magistarskih i drugih radova. Ove upute donose nekoliko konkretnih načina primjene rezultata dobijenih pretraživanjem kao i objašnjenje nekoliko osnovnih pojmova koji se koriste u Uputstvu.

1. Šta je to COBISS sistem?

Da bismo razumjeli mogućnosti koje nudi baza moramo je najprije predstaviti. To je informacijska baza podataka koja nam omogućava da u svakome trenutku i potpuno besplatno pretražimo podatke koji su u njoj pohranjeni. Sistem je osmišljen tako da korisniku pruži informaciju o tome gdje se što nalazi, u kojoj biblioteci mogu potražiti određeni naslov, koliko je naslova na prostoru Bosne i Hercegovine objavljeno u određenoj naučnoj oblasti, npr. pedagogiji i sl. Moguće je pretraživati građu unesenu u cijeli sistem (sve biblioteke) ili samo građu određene biblioteke. COBISS je jedini informaciski sistem u Bosni Hercegovini u kojem se vrši katalogizacija u publikaciji (CIP)¹. To znači da svaka knjiga koja se objavi na prostoru Bosne i Hercegovine mora biti katalogizirana prema međunarodnim standardima i obznanjena u COBISS bazi još prije štampanja. Zato korisnici usluga biblioteka mogu u svakom trenutku imati informaciju o tome da li je neka knjiga objavljena, štampana, posjeduju li je biblioteke i sl. Sve te informacije mogu biti dragocjene našim studentima.

2. Kako koristiti COBISS informacijski sistem?

Sistem za pretraživanje slobodan je i otvoren za pretraživanje po bilo kojem osnovu. Baza se može pretraživati po autoru, naslovu, ključnim riječima, ISBN broju, ISSN broju, UDK broju i slično. Ovdje ćemo se ograničiti na pretraživanja koja su korisna studentima.

---

¹ Katalogizaciju u publikaciji za područje Bosne i Hercegovine radi Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine.

a) Pretraživanje po autoru

Ovo pretraživanje omogućava nam da na jednom mjesto dobijemo uvid o svim naslovima koje je jedan autor objavio. To je svojevrsna bibliografija autora sačinjena na osnovu podataka sa kojim raspolaže COBISS baza. U tražilicu koja se pojavljuje na osnovnoj web strani sistema potrebno je ukucati ime i prezime autora. Tražilica je osjetljiva na sve vrste unosa podataka o autoru, ali pri unosu se preporučuje da podatke unesete na sljedeći način:

prezime, ime

Na ekranu će se pojaviti ispis sa svim publikacijama koje imaju neku vezu sa traženim autorom. Pritom, traženi autor može biti urednik nekog zbornika, priređivač neke izožbe, autor članka u serijskoj publikaciji, monografske publikacije, koautor i sl. Zato bi kod pretraživanja po autoru najbolje bilo uključiti više odrednica: godina izdanja, ključna riječ, jezik kojim je publikacija pisana i sl.

Ukoliko se među ispisima pojavi onaj o kome želimo imati više informacija jednim klikom na to područje pojavit će se novi ispis na ekranu. Ovoga puta dobit ćemo kataloški opis koji sadrži sve bibliografske podatke jedinice koja je unesena u bazu: ime i prezime autora, godina izdanja određenoga naslova, ime izdavača, mjesto izdavanja, broj strana i sl. U dnu ekrana izlistat će se popis biblioteka koje raspolažu naslovom, kao i status tog naslova u svakoj od biblioteka (slobodan, iznajmljen, arhivski primjerak, samo za čitaonicu i sl.)

b) Pretraživanje po ključnim riječima

Pretraživanje po ključnim riječima odličan je vid pretraživanja za kreiranje vlastitog popisa literature neophodne za izradu rada na određenu temu što studentu može olakšati izradu seminarskoga ili drugog rada. Kada ste sačinili popis potrebne literature onda je sve mnogo lakše.

U tražilicu je potrebno ukucati ključne riječi. Na ekranu će se pojaviti sve publikacije čiji su sadržaji u vezi sa zadanom ključnom riječju².

---

² Obrada bibliotečkih jedinica u COBISS bazi podrazumijeva i sadržinsku obradu određene publikacije. Katalogizatori u tu svrhu nose niz predmetnih odrednica kojim se nastoji sadržinski predstaviti publikacija.

Uzajamna baza podataka: COBIB.BH - Uzajamna bibliografsko-kataloška baza podataka COBIB.BH (Br. zapisa: 408.752)

Rezultati osnovnog pretraživanja

Pretraži ste: **semantika** | Izbor zapisa=Sva građa [Tvoj pretraživanje](#)

Broj pronađenih zapisa: 325 [PROMIJENI ZAHTEJ ZA PRETRAŽIVANJE](#)

Sortiranje po: Rel. (ocjena relevantnosti) [Zapisi: 1-10] [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) ...

Br.	Rel.	Autor	Naslov	Vrsta građe	Jezik	Godina	Dostupnost fonda	E-pristup
1.	***	Osipov, Vladimir	Semantika i gramatika glagola faire u savremenom francuskom jeziku : disertacija	disertacija	bos; fre	1988	za pozajmicu - u čitaonici	
2.	***	Palić, Ismail	Sintaksa i semantika načina	užbenik	bos	2007	za pozajmicu - van biblioteke	
3.	***	Ibrahimagić, Amela	Semantika i sintaksa u djecu sa sekundarnim jezičkim teškoćama : doktorska disertacija	disertacija	bos	2008	za pozajmicu - u čitaonici	
4.	***	Čakanić, Jasenka	Semantika transformacija urbo-vodnih konteksta	knjiga	bos	2012	za pozajmicu - van biblioteke	
5.	***	Karić, Enes	Semantika Kur'ana	knjiga	bos	1998	za pozajmicu - van biblioteke	
6.	**	Uluhanov, Igor Stepanović	Slovoobrazovatel'naja semantika v ruskom jazyke i principy ee opisanija	knjiga	rus	2001	za pozajmicu - u čitaonici	
7.	**	Zagrebačka slavistička škola. Seminar '34', 2005, Dubrovnik	Rastojavanje jezika i književnosti : zbornik radova 34. seminara Zagrebačke slavističke škole	zbornik	scr	2006	za pozajmicu - van biblioteke	
8.	**		Prikazi i kritike	knjiga	soc	1976	nema fonda	
9.	**	Ullmann, Stephen	The principles of semantics	knjiga	eng	1959	za pozajmicu - u čitaonici	
10.	**	Kobozeva, Irina Mihajlovna	Lingvističeskaja semantika [učebnik]	užbenik	rus	2009	za pozajmicu - van biblioteke	

Zapisa po strani: 10 [Zapisi: 1-10] [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) ...

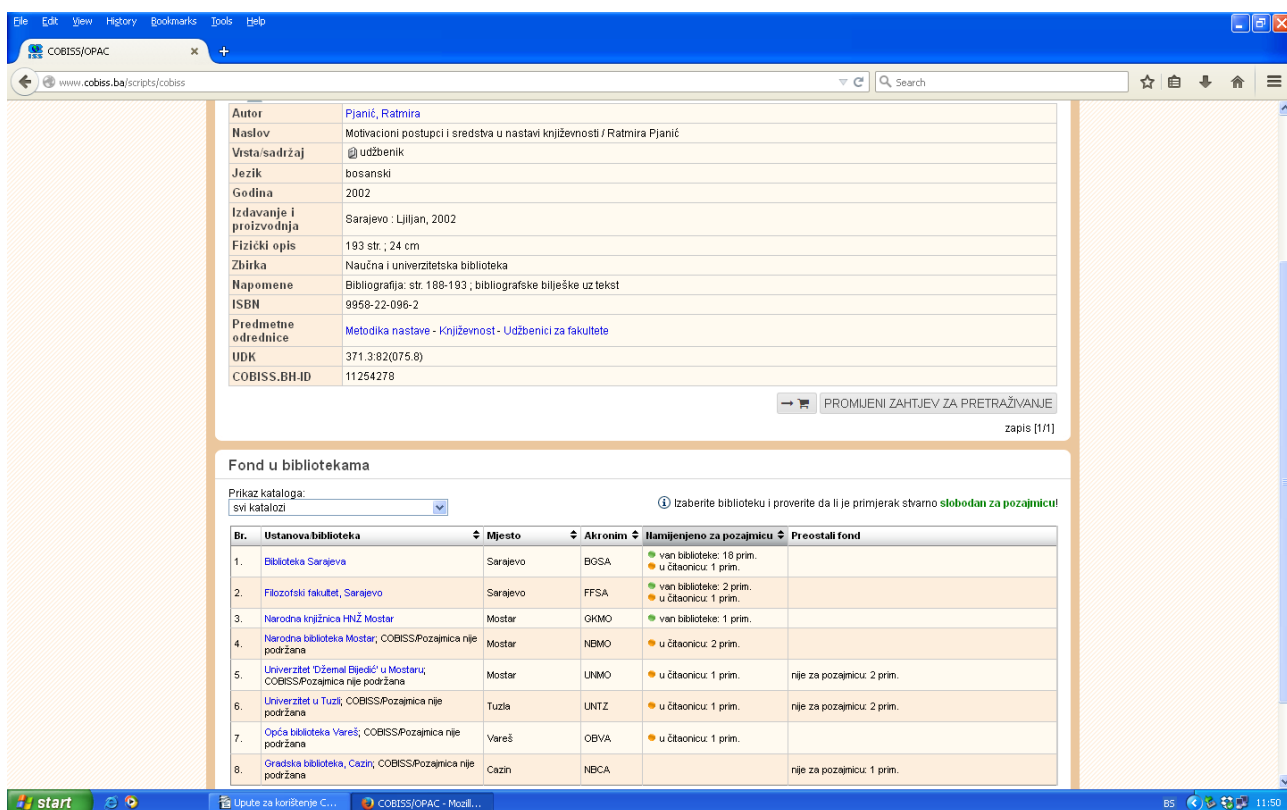
Ovdje je izuzetno važno odabrati pravilne ključne riječi. Previše širok pojam donijet će na ekran mnoštvo informacija, a selekcija traži mnogo vremena. Ukoliko je, pak, pojam isuviše uzak, izbor na ekranu će biti sužen pa se može dogoditi da se neka od relevantnih publikacija i ne pojavi na ekranu. Preporučujemo da prilikom pretraživanja po ključnim riječima to radite nekoliko puta sa više različitih ključnih riječi. Tako će popis biti precizniji, npr.:

ključne riječi	broj zapisa
lingvistika	preko 3 000 zapisa na ekranu
bosanski jezik	1000 zapisa
leksikologija	200 zapisa
semantika	30 zapisa

U prikazanoj tabeli smo, dakle sužavali pojam. Pritom smo vjerovatno u svakom od traženja dobili pokoji naslov koji je u direktnoj vezi sa temom koju obrađujemo i sačinili popis potrebne literature. Postupak za informaciju o stanju traženoga naslova u bibliotekama objasnili smo u pretraživanju po autoru. Isti postupak ponovite i dobit ćete i te informacije.

c) Pretraživanje po naslovu

Pretraživanje po naslovu je najpreciznije pretraživanje. Ono se obavlja onda kada znamo koja nam knjiga treba, ali su nam potrebne informacije o tome kako ćemo doći do iste. Nakon što smo u tražilicu ukucali naslov na ekranu će se pojaviti kataloški opis traženoga naslova, a u dnu informacije o bibliotekama koje posjeduju traženi naslov.

The screenshot shows the COBISS/OPAC web interface. The top part displays the search results for a book. The book details are as follows:

Autor	Pjanić, Ratmira
Naslov	Motivacioni postupci i sredstva u nastavi književnosti / Ratmira Pjanić
Vrsta/sadržaj	@ udžbenik
Jezik	bosanski
Godina	2002
Izdavanje i proizvodnja	Sarajevo : Ljiljan, 2002
Fizički opis	193 str. ; 24 cm
Zhirka	Naučna i univerzitetska biblioteka
Napomene	Bibliografija: str. 188-193 ; bibliografske bilješke uz tekst
ISBN	9958-22-096-2
Predmetne odrednice	Metodika nastave - Književnost - Udžbenici za fakultete
UDK	371.3:82(075.8)
COBISS.BH-ID	11254278

Below the book details, there is a button labeled "PROMJENI ZAHTEJ ZA PRETRAŽIVANJE" and a note "zapis [1/1]".

The bottom part of the screenshot shows the "Fond u bibliotekama" section. It displays a table with the following columns: Br., Ustanova biblioteka, Mjesto, Akronim, Namijenjeno za pozajmicu, and Preostali fond. The table lists 8 libraries:

Br.	Ustanova biblioteka	Mjesto	Akronim	Namijenjeno za pozajmicu	Preostali fond
1.	Biblioteka Sarajeva	Sarajevo	BGSA	van biblioteke: 13 prim. u čitaoncu: 1 prim.	
2.	Filozofski fakultet, Sarajevo	Sarajevo	FFSA	van biblioteke: 2 prim. u čitaoncu: 1 prim.	
3.	Narodna knjižnica HNŽ Mostar	Mostar	OKMO	van biblioteke: 1 prim.	
4.	Narodna biblioteka Mostar, COBISS/Pozajmica nije podržana	Mostar	NEMO	u čitaoncu: 2 prim.	
5.	Univerzitet "Džemal Bijedić" u Mostaru, COBISS/Pozajmica nije podržana	Mostar	UNMO	u čitaoncu: 1 prim.	nije za pozajmicu: 2 prim.
6.	Univerzitet u Tuzi, COBISS/Pozajmica nije podržana	Tuzla	UNTZ	u čitaoncu: 1 prim.	nije za pozajmicu: 2 prim.
7.	Opća biblioteka Vareš, COBISS/Pozajmica nije podržana	Vareš	OBVA	u čitaoncu: 1 prim.	
8.	Gradska biblioteka, Caziv, COBISS/Pozajmica nije podržana	Cazin	NBCA		nije za pozajmicu: 1 prim.

Ukoliko, pak, želite pretraživati samo Vašu biblioteku onda ćete na ulazu u COBISS platformu najprije potražiti Vašu biblioteku, a zatim nastaviti pretraživanje.

Popis termina korištenih u radu:

Baza podataka - sistemi za pohranu podataka online kako bi bili dostupni široj javnosti.

COBISS - Kooperativni online bibliografski sistem i servisi (Cooperative online bibliographic system and service)

Informacijska baza - online baza podataka koja nudi informacije o nečemu

Katalogizacija u publikaciji (CIP) - Katalogizacija u publikaciji podrazumijeva obradu svake publikacije neposredno prije štampanja. To je obrada knjige koja podrazumijeva njen opis u pogledu tehničkih i sadržajnih odlika (broj strana, godina izdanja, autor, tačan naslov, izdavač, mjesto izdavanja, klasifikacijski indeks i sl.)

Ključne riječi - skup kratkih pojmova koji na najbolji način predstavljaju sadržaj neke publikacije

Monografska publikacija - biblioteka jedinica posvećena jednom problemu, najčešće jedno autorsko djelo.

Predmetna odrednica - pojam koji u sadržajno pogledu opisuje određenu publikaciju

Serijska publikacija - časopis, svaka publikacija koja izlazi u intervalima

Tražilica - prostor na ekranu za unos podataka o onome što tražimo.